

โครงการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์กาแฟโรบัสตา

นางสุรรัตน์ ปัญญาโตนะ ^{1/}	น.ส.ปานหทัย นพชินวงศ์ ^{1/}	น.ส.ทิพยา ไกรทอง ^{1/}
น.ส.ดารากร เผ่าชู ^{1/}	น.ส.ประภาพร ฉันทานุมัติ ^{1/}	น.ส.อรทัย ธัญชัย ^{1/}
น.ส.หยกทิพย์ สุตารีย์ ^{1/}	นางปริญดา หรุษิม ^{1/}	นายเสรี อยู่สถิตย์ ^{1/}
นายไพรัตน์ ช่วยเต็ม ^{1/}	นายบุญเกื้อ ทองแท้ ^{1/}	นางเพ็ญจันทร์ สุทธานุกูล ^{2/}
	นางนิตยา คงสวัสดิ์ ^{3/}	

บทคัดย่อ

ช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ผลผลิตกาแฟโรบัสตาในประเทศไทยลดลงอย่างมากและคาดการณ์ว่าปี 2565 ผลผลิตโรบัสตาอาจมีเพียง 20,000 ตัน ไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพรจึงได้ดำเนินโครงการปรับปรุงพันธุ์กาแฟโรบัสตาเพื่อสร้างพันธุ์กาแฟโรบัสตาลูกผสมพันธุ์ใหม่ และทำการคัดเลือกกาแฟพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ดำเนินการ ณ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร ระหว่าง ต.ค. 2559-ก.ย. 2564 โครงการนี้แบ่งเป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการสร้างลูกผสมกาแฟโรบัสตาพันธุ์ใหม่ และ 2) การรวบรวมและคัดเลือกพันธุ์กาแฟโรบัสตาที่ให้ผลผลิตสูง จากการทดลองสร้างพันธุ์กาแฟโรบัสตาพันธุ์ใหม่สามารถสร้างลูกผสมกาแฟโรบัสตาพันธุ์ใหม่ได้ 12 คู่ จากคู่ผสม 15 คู่ นำลูกผสมใหม่ที่ได้มาปลูกเพื่อคัดเลือกต้นที่มีศักยภาพ เก็บข้อมูลผลผลิตการเจริญเติบโตและผลผลิตปีแรก ได้ลูกผสมจำนวน 16 ต้น ที่มีการเจริญเติบโตดี แข็งแรง ให้ผลผลิตที่มีแนวโน้มที่ดี

กิจกรรมที่ 2 การทดลองรวบรวมและคัดเลือกพันธุ์กาแฟ 54 พันธุ์และการทดสอบพันธุ์กาแฟในแหล่งปลูกต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าร่มเงามีผลต่อปริมาณผลผลิตกาแฟ นอกจากนี้ปริมาณและการกระจายตัวของน้ำฝนในพื้นที่ปลูกยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตและการสร้างผลผลิตด้วย

ส่วนผลจากการทดลองการเปรียบเทียบพันธุ์กาแฟโรบัสตา ได้สายพันธุ์ก้าวหน้าที่มีการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตสูงและเมล็ดมีคุณภาพ จำนวน 6 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ TST08, SC12, TST07, JM03, JM04 และ TPO14 ซึ่งให้ผลผลิตใกล้เคียงหรือมากกว่าพันธุ์ชุมพร 2 ที่ใช้เป็นพันธุ์เปรียบเทียบ แต่เนื่องจากเก็บผลผลิตได้เพียง 2 ปีแรก ข้อมูลที่ได้จึงยังไม่เพียงพอในการประเมิน ควรทำการเก็บข้อมูลผลผลิตอย่างน้อย 4 ปี ต่อเนื่องกัน เพื่อให้กาแฟแต่ละพันธุ์สามารถแสดงศักยภาพในการให้ผลผลิตอย่างเต็มที่ จะทำให้ผู้ประเมินสามารถประเมินพันธุ์ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

^{1/}ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร

^{2/}ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย

^{3/}ศูนย์วิจัยพืชสวนศรีสะเกษ